

Dosarul nr. 2ra-1595/21

Prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău (jud. G. Bivol)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Dutca, I. Secrieru)

ÎNCHEIERE

01 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Aliona Miron
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nina & ASN” SRL, în proces de insolvabilitate, Bostan Nicolae,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Comisarenco Serghei împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Nina & ASN” SRL, în proces de insolvabilitate cu privire la încasarea salariului neachitat la concediere, repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Nina & ASN”, în proces de insolvabilitate împotriva lui Comisarenco Serghei cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Nina & ASN”, în proces de insolvabilitate și a fost menținută hotărârea din 18 decembrie 2013 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău,

constată:

La data de 12 septembrie 2011, Comisarenco Serghei a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva SRL „Nina & ASN” cu privire la încasarea salariului neachitat la concediere, repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul nr. 16 din 01 februarie 2008 a fost angajat în funcție de manager la SRL „Nina & ASN”, cu salariul de funcție în mărime de 1980 de lei. La 22 aprilie 2011, în temeiul art. 85 alin. (1) din Codul muncii, a demisionat din proprie inițiativă. În perioada executării obligațiilor de serviciu, angajatorul nu i-a achitat salariul începând cu luna septembrie 2010 până în

luna aprilie 2011 inclusiv, în sumă totală de 15 619,90 de lei și compensația pentru concediul de odihnă anual nefolosit în mărime de 2 152 de lei.

A menționat că prin răspunsul din 08 septembrie 2011 al Inspecției Muncii, se confirmă că la desfacerea contractului individual de muncă, contrar prevederilor art. 142 alin. (1) și art. 119 alin. (1) din Codul muncii, SRL „Nina & ASN” nu i-a achitat salariul pentru perioada septembrie 2010 - aprilie 2011 și compensația concediului de odihnă anual nefolosit, în sumă totală de 17 772,71 de lei.

Reclamantul a invocat că, de la momentul apariției dreptului de a solicita încasarea prejudiciului material cauzat prin reținerea salariului, adică din luna octombrie 2010 și până la data emiterii de către instanța de insolvență a încheierii privind admiterea spre examinare a cererii introductive depuse de SRL „Nina & ASN” cu privire la intentarea procesului de insolvență, o perioadă de 1050 de zile, penalitatea pentru reținerea plăților salariale constituie suma de 16 606,80 de lei. La fel, din cauza reținerii plăților salariale pentru o perioadă de 1050 de zile, i-a fost cauzat un prejudiciu moral pe care îl estimează la suma de 10 000 de lei.

A specificat că la 09 august 2011 a depus cerere prealabilă la angajator, însă, plățile nu au fost efectuate.

Comisarenco Serghei a solicitat încasarea din contul SRL „Nina & ASN” în beneficiul său a salariului în sumă de 15 619,90 de lei, indemnizației de concediu - 2152,81 de lei, prejudiciului material cauzat prin reținerea salariului în sumă de 16 037,50 de lei, prejudiciului moral - 10 000 de lei și cheltuielilor de asistență juridică - 5000 de lei.

La 31 octombrie 2012, directorul SRL „Nina & ASN”, Covaș Nina a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Comisarenco Serghei cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale s-a indicat că, Serghei Comisarenco a activat în cadrul SRL „Nina & ASN” și pe parcursul activității a gestionat mijloace bănești și bunuri ale întreprinderii. Unele încălcări din partea lui Serghei Comisarenco privind evidența și gestionarea acestora erau trecute cu vederea, deoarece se afla într-o situație privilegiată față de alți angajați.

A afirmat că pe parcursul lunilor august 2010 - aprilie 2011, Serghei Comisarenco a primit mijloace bănești și produse alimentare în valoare totală de 23 991,88 de lei, fapt care se demonstrează în mod direct și indirect prin înscrisurile anexate la cerere. Însă, semnătura lui Serghei Comisarenco nu este pe toate înscrisurile, dar, prin contrapunerea bonurilor eliberate de persoanele responsabile ce eliberau marfa și notițele din carnet, se denotă recepționarea acestora. În condiții similare, persoanele responsabile de la întreprindere au eliberat mijloace bănești lui Serghei Comisarenco, fapt demonstrat prin înscrisurile anexate.

A invocat că valoarea totală a bunurilor și mijloacelor bănești primite de Serghei Comisarenco de la SRL „Nina & ASN” este de 23 991,88 de lei.

SRL „Nina & ASN” a solicitat încasarea de la Serghei Comisarenco a sumei de 23 991,88 lei și a cheltuielilor de judecată suportate la achitarea taxei de stat.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2013 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, acțiunea depusă de Serghei Comisarenco a fost admisă parțial și s-a încasat din contul SRL „Nina & ASN” în beneficiul lui Serghei Comisarenco salariul în sumă de 15 619,90 de lei, prejudiciul material cauzat prin neachitarea indemnizației de concediu în sumă de 2152,81 de lei, prejudiciul material cauzat prin reținerea salariului în mărime de 16 606,80 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei. Pretenția lui Serghei Comisarenco privind repararea prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată. Acțiunea reconvențională depusă de SRL „Nina & ASN” a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 15 ianuarie 2014 directorul SRL „Nina & ASN”, Covaș Nina, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea reconvențională să fie admisă, cu încasarea de la Serghei Comisarenco a sumei de 23 991,88 lei și a taxei de stat, iar, pretenția lui Serghei Comisarenco cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 16 606,80 de lei să fie respinsă, cu micșorarea mărimii cheltuielilor de asistență juridică încasată de instanța de fond.

Prin încheierea din 28 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost suspendat procesul până la soluționarea chestiunii privind validarea creanțelor pretinse de intimatul Serghei Comisarenco în procesul de insolvență a SRL „Nina & ASN”, iar, prin încheierea din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, procesul a fost reluat.

Prin decizia din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Nina & ASN” și a fost casată parțial hotărârea din 18 decembrie 2013 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău în partea admiterii acțiunii depuse de Serghei Comisarenco, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care s-a încetat procesul civil pe marginea cerințelor lui Serghei Comisarenco împotriva SRL „Nina & ASN” cu privire la încasarea drepturilor salariale în cuantum de 16 606,80 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei. În rest, hotărârea din 18 decembrie 2013 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău a fost menținută.

Prin decizia din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Serghei Comisarenco, reprezentat de avocatul Alexandr Podlesnov și a fost casată decizia din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La 04 decembrie 2018, prin încheierea Curții de Apel Chișinău, a fost suspendat procesul până la soluționarea în fond de către instanța de insolvență a cererii de repunere în termen de validare a creanței.

Prin încheierea din 25 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost reluată procedura în ordine de apel și s-a suspendat procesul până la rămânerea irevocabilă a hotărârii pe marginea cererii de validare a creanțelor înaintate de Comisarenco Serghei față de SRL „Nina & ASN”, în proces de insolvență. Iar, prin încheierea din 08 octombrie 2020 procesul a fost reluat.

Prin încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de lichidatorul SRL „Nina & ASN”, în proces de insolvență, Bostan Nicolae,

cu privire la numirea expertizei judiciare grafologice.

Prin decizia din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Nina & ASN” și a fost menținută hotărârea din 18 decembrie 2013 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, la desfacerea contractului de muncă SRL „Nina & ASN” nu a achitat lui Comisarenco Serghei salariul pentru perioada septembrie 2010 - aprilie 2011 în sumă de 15 619,90 de lei și compensația de concediu de odihnă anual nefolosit în sumă de 2152,81 de lei, în total 17 772,71 de lei, fapt confirmat prin scrisoarea Inspecției Muncii nr. C-1408/11 din 08 septembrie 2011, expediată în adresa angajatorului. Mai mult ca atât, pe parcursul examinării cauzei SRL „Nina & ASN” nu a negat existența datoriei salariale, pretinse de către Comisarenco Serghei, dar nici nu a achitat-o, motiv din care instanța de fond întemeiat a încasat aceste sume din contul angajatorului.

De asemenea, Curtea de Apel Chișinău a considerat justă concluzia primei instanțe de încasare a prejudiciului material cauzat prin reținerea salariului, în mărime de 0,1 la sută din suma neplătită în termen, adică 16 606, 80 de lei, deoarece angajatorul a admis o reținere neîntemeiată a achitării salariului pe perioada septembrie 2010 - aprilie 2011 în mărime de 15 619,90 și a compensației pentru concediu în sumă de 2152 lei.

Totodată, instanța de apel a remarcat că, deși pe parcursul examinării cauzei, SRL „Nina & ASN” a intrat în proces de insolvabilitate, iar, prin încheierea instanței de insolvabilitate din 08 iulie 2020, a fost respinsă contestația lui Comisarenco Serghei privind validarea creanțelor, totuși, acest fapt nu denotă netemeinicia pretențiilor salariale din prezenta speță. Or, la data depunerii acțiunii de către Comisarenco Serghei privind revendicarea drepturilor salariale, față de SRL „Nina & ASN” nu era intentat procesul de insolvabilitate.

La data de 09 septembrie 2021 lichidatorul SRL „Nina & ASN”, în proces de insolvabilitate, Bostan Nicolae, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, precum și a încheierii din 24 iunie 2021 de respingere a cererii cu privire la numirea expertizei judiciare grafologice și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel sau, după caz, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea reconvențională să fie admisă, cu încasarea de la Serghei Comisarenco a sumei de 23 991,88 de lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, în cadrul examinării cauzei și la înaintarea acțiunii reconvenționale, au fost prezentate înscrisuri cu semnătura intimatului, care confirmă recepționarea de către ultimul a producției de la depozitul întreprinderii și a sumelor de bani. În ședința de judecată Serghei Comisarenco a declarat că semnăturile de pe înscrisuri nu-i aparțin. Astfel, în cadrul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, s-a dispus de două ori efectuarea expertizei grafoscopice, însă, expertiza nu a fost efectuată din diverse motive.

Lichidatorul a indicat că, după restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, a solicitat finalizarea procedurii de efectuare a expertizei grafoscopice, dispusă anterior, însă, cererea a fost respinsă neîntemeiat și ilegal, or, efectuarea expertizei era importantă pentru examinarea justă și corectă a litigiului, întrucât părțile invocă poziții diferite.

A susținut că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au respins acțiunea reconvențională, deoarece la materialele cauzei au fost prezentate suficiente înscrisuri care demonstrează primirea de către intimat a bunurilor și mijloacelor bănești.

Recurentul consideră că sunt eronate argumentele instanței de apel precum că nu s-a menționat în baza cărui temei legal a fost solicitată încasarea sumei de 23 991,88 de lei, deoarece la etapa când derulau aceste raporturi juridice civile și de muncă între părți, sumele de bani și bunurile pe care le primea intimatul erau decontate la inițiativa ambelor părți din salariu, respectiv, datorii/decontări reciproce între părți nu existau. Deci, în situația în care intimatul invocă că nu i s-a achitat salariul, acesta urma să restituie prestația primită de la SRL „Nina & ASN”, la caz fiind aplicabile prevederile cu privire la îmbogățirea fără justă cauză.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 24 iunie 2021.

Materialele cauzei atestă că, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului la data de 02 august 2021 (f.d. 185, volumul I), însă, lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia. În cererea de recurs, lichidatorul Bostan Nicolae a indicat că a primit decizia la 12 august 2021.

Astfel, recursul declarat la 09 septembrie 2021, este în termen.

La 22 septembrie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Comisarenco Serghei, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 206, 208, volumul II).

Prin referința depusă la 21 octombrie 2021, Comisarenco Serghei a solicitat de a considera recursul ca inadmisibil, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de lichidatorul SRL „Nina & ASN” SRL, în proces de insolvență, Bostan Nicolae nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie

să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de lichidatorul SRL „Nina & ASN” SRL, în proces de insolvență, Bostan Nicolae, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de lichidatorul SRL „Nina & ASN” SRL, în proces de insolvență, Bostan Nicolae, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nina & ASN” SRL, în proces de insolvență, Bostan Nicolae, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Aliona Miron

Mariana Pitic